

Veelgestelde vragen webinar 2: Risico- en beschermende factoren bij jeugdcriminaliteit

1. Welke risicofactoren herken je vanuit de residentiële setting in het ontstaan van crimineel gedrag?

Peer van der Helm: “Als we kijken naar de risicofactoren zien we trauma als gevolg van een onveilig thuisklimaat. Ook is armoede een risicofactor als het gaat om het ontbreken van basisbehoeften zoals voedselzekerheid.”

2. Hoe kan ik de beschermende factoren het beste 'inzetten' om verder afglijden naar crimineel gedrag te voorkomen?

Peer van der Helm: “Je moet inspelen op de psychologische basisbehoeften: verbondenheid (met anderen) stimuleren en ook competentieontwikkeling (school!) en het respecteren van autonomie stimuleren. Daarbij houd je rekening met de ontwikkelingsleeftijd en schep je zoveel mogelijk een veilige (traumasensitieve) omgeving.”

3. Hoe komt het dat een jeugdige crimineel gedrag ontwikkelt, terwijl een jeugdige in een soortgelijke situatie het criminele gedrag niet ontwikkelt en/of stopt met het ontwikkelen van crimineel gedrag?

Peer van der Helm: “Kijken we naar het zogenoemde biopsychosociaal model van Engel dan zien we dat er toevallige, dispositionele (aangeboren) en sociale factoren zijn. Toevallige factoren gaan erover met wie je bijvoorbeeld in aanraking komt. Dispositionele (aangeboren) factoren gaan bijvoorbeeld over erfelijkheid en gevoeligheid; een sociale factor kan bijvoorbeeld een vroegkinderlijk trauma zijn.”

4. Welk advies zou jij aan professionals willen meegeven in de benadering van ouders van jongeren die dreigen de criminaliteit in te gaan?

Diana Sardjoe: “Zet in op een stabiele basis en ga hierin stap voor stap te werk. Wees transparant, eerlijk en duidelijk. Wees professioneel, maar verlies de mens niet uit het oog. Betrek ouders actief bij het plan van aanpak en controleer of de hulp verloopt zoals is beloofd. Als de basis niet stabiel is, dan zorgt dat voor veel ruis en wantrouwen.

Zijn er andere kinderen in het gezin, maak dan positief contact met ze. Vaak voelen zij zich onzichtbaar. Zij zijn ook je verbindingspunt naar de ouders. Je kunt ze helpen in hun conflict met zichzelf, over de loyaliteit naar hun ouders en het gezinlid waar het om draait. Houd ouders op de hoogte van de ontwikkelingen. Gebruik AVG niet als een "muur". Jullie hebben een gezamenlijk doel en dat is om de jongere veilig te laten opgroeien. Dus dit vraagt om een "grijs gebied" aanpak.”

5. Welke hulp heeft ervoor gezorgd dat jouw jongens de criminaliteit uit zijn gegaan? Zie je hierin onderdelen die je ook van andere ouders terug hoort?

Diana Sardjoe: “Een stevige regiehouder, die eerst de bezem door het aantal hulpverleners haalt en een effectief team samenstelt. Dat heeft ons geholpen. Hij was hierin transparant naar ons als ouders. Dit bracht een positieve ommekeer.

Wij kregen een VIG (Voorwaardelijke Interventie in Gezinnen) coach. Hij was 24/7 beschikbaar en nam de regie. Hij heeft eerst onze basis op orde gebracht. Dan bedoel ik op al onze leefgebieden. Mijn huis was een bouwval aan het worden doordat mijn zonen elkaar fysiek aanvloegen. Ik was op een dieptepunt geraakt. Hij heeft ons eerst allemaal individueel hulp geboden. Iedereen op zijn eigen eiland. Daarna heeft hij ons langzamerhand weer bij elkaar gebracht.

Een jongere heeft een positief netwerk nodig, dat hem kan ondersteunen om de juiste keuzes te maken. Dan heb ik het over een informeel netwerk, dat 24/7 beschikbaar is. Dit kan helpen bij de bewustwording dat het criminele geld geen "makkelijk geld" is. Doordat een jongere bewust wordt welke schade hij aanricht bij de mensen die hij of zij lief heeft, kan dit hem of haar laten beseffen, dat dit toch niet de manier is. Bij mijn zoon was het zijn zusje. Bij andere jongeren zien wij ook dat het verliezen van dierbaren voor een ommekeer kan zorgen."

6. Welke adviezen kun jij aan het wijkteam meegeven als het gaat om het samenwerken met andere partijen in het voorkomen van criminaliteit onder jongeren?

Mike Loef: "Samenwerking is een belangrijk onderdeel van het voorkomen en tegengaan van jeugdcriminaliteit. Belangrijke factoren die bijdragen aan een goede samenwerking zijn het duidelijk hebben en uitspreken van onderlinge verwachtingen, bewustzijn van elkaars expertise en hoe jullie elkaar daarmee kunnen versterken en elkaar regelmatig spreken."

7. Welke dilemma's kan je ervaren als het gaat om de inzet van ervaringsdeskundigheid op het gebied van jeugdcriminaliteit?

Mike Loef: "Een dilemma kan zijn dat de samenwerking met ervaringsdeskundigen niet gelijkwaardig is. Het is juist belangrijk om de focus te hebben op een gelijkwaardige samenwerking. Je moet beseffen dat het kind, de jongere of een ouder meer is dan de specifieke ervaring die hij heeft opgedaan. Benader een ervaringsdeskundige als volwaardig mens. In het kennisdossier [Ervaringskennis en Jeugdparticipatie](#) staan meer tips over de inzet en samenwerking met ervaringsdeskundigen en de mogelijke rollen van ervaringsdeskundigen bij deze samenwerking. Ook vind je hier een aantal voorbeelden van werkvormen die je hierbij kunt gebruiken."

8. Hoe maak je toch contact met een jongere als hij moeilijk te bereiken is?

Ali Reggane en Marouane Bouker: "Vanuit Participe werken we veel out-reachend. We zoeken de jongeren op in hun comfort zone, bijvoorbeeld op hangplekken, schoolpleinen en in buurthuizen. Ook proberen we er achter te komen in welke buurten de moeilijke doelgroepen samenkomen om de lijnen kort te houden met de ketenpartners in de buurt. Daarnaast zijn reguliere jongerenwerkers ook veel online aanwezig. Voor het individu is het belangrijk om een vertrouwensband op te bouwen met de jongerenwerker en dit gaat zeker niet over 1 nacht ijs."

9. Wat doen jullie als jongeren te maken hebben met zeer complexe problematiek?

Ali Reggane en Marouane Bouker: "We verwijzen door naar specialistische hulpverlening en zijn ter overbrugging een ondersteunende factor. In de praktijk zorgt dit vaak voor lastige situaties omdat er lange wachttijden zijn voor bijna alle vormen van specialistische jeugdzorg."

10. Hoe ziet jullie samenwerking tussen jongerenwerk en het sociale wijkteam eruit?

Ali Reggane en Marouane Bouker: "Binnen de gemeente Alphen aan den Rijn zijn de lijnen heel kort omdat zowel het reguliere jongerenwerk als ook het jongerenwerk plus aansluiten bij verschillende overleggen zoals het Veiligheidsoverleg en de zogenaamde Professionalsoverleggen (alle betrokkenen partijen in de wijk). Dit zorgt ervoor dat alle disciplines op de hoogte zijn van de trends, zorgen en problemen die spelen in de wijk."